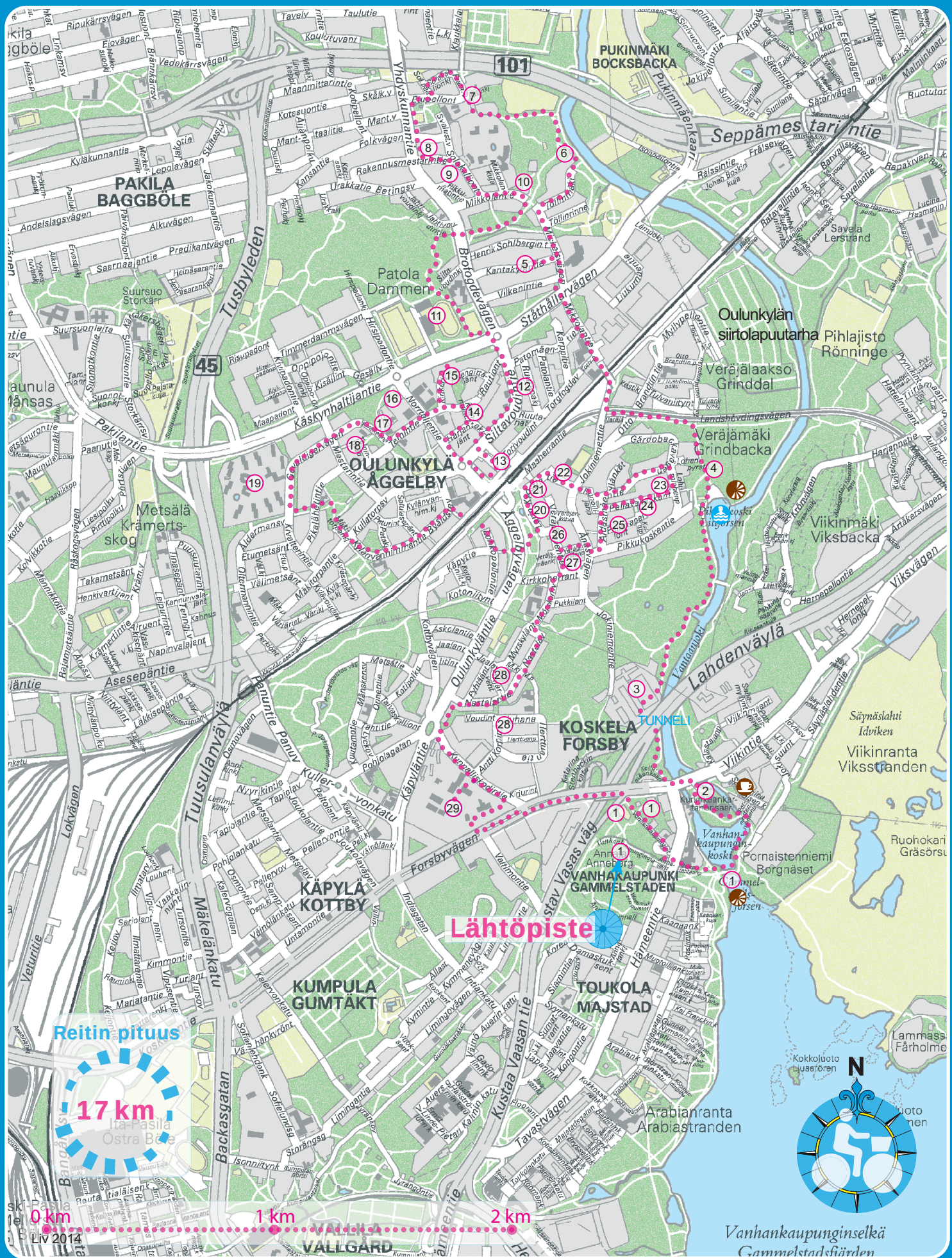

Helsingin perusti Ruotsin kuningas Kustaa Vaasa 1550 Vantaanjoen suulle keskiaikaisen Forsbyn eli Koskelan kylän kohdalle. Ajatuksena oli kilpaila satamaliikenteestä Tallinnan kanssa. Kuningas määräsi Ulvilan (Pori), Rauman, Tammisaaren ja Porvoon porvarit muuttamaan uuteen kaupunkiin. 1640-luvulla Helsinki siirrettiin Vironniemelle (Kruunuhakaan), nykyiselle paikalleen. Helsingin perustamisen aikoihin Äggelby oli melko runsasväkinen kylä Helsingin pitäjässä. 1700-luvulla Oulunkylään muodostui kartano, jonka päärakennusta ei ole enää jäljellä. Pääradan varteen perustettiin 1881 Äggelbyn asema, minkä jälkeen alkoi maan palstoittaminen asutotarkoituksiin. Samoihin aikoihin alettiin kylästä käyttää suomalaista mukaelmanimeä Oulunkylä. 1906 Oulunkylä julistettiin taajaväkiseksi yhdyskunnaksi Helsingin maalaiskunnassa, josta se erosi itsenäiseksi kunnaksi 1921. Vuoden 1946 suuressa alueliitoksessa Oulunkylästä tuli Helsingin 28. kaupunginosa.

- ① **Helsingin perustamisen muistomerkki** ja Helsingin ensimmäisen kirkon ja hautausmaan paikat. Kellomäellä, kallion huipulla on vuonna 1616 pidettyjen Herrainpäivien muistokivi. Kauempana etelässä näkyvän Annalan huvilan rakennutti kauppaneuvos Gustaf Otto Wasenius (1789-1852) kesäasunnokseen 1830-luvulla. Alueella on Annalan puutarha. Pornaistenniemen silta vihittiin käyttöön 1998. Jatkamalla koilliseen pääsee Viikin luonnon-suojelualueelle.
- ② **Kuninkaankartanon saarella** on nimensä mukaisesti ollut Kustaa Vaasan kaupungin hallintoa ja puolustusta varten 1550 perustama kuninkaankartano, jonka toiminta kuitenkin sammui 1500-luvun lopulla. Myös Kuninkaantie kulki sen kautta. Nykyään saarella on **Tekniikan museo** entisissä vesilaitoksen rakennuksissa (avoinna ti-su klo 9/11-17). Niissä puhdistettiin Vantaasta "stadilaisille huberia" 1876-1972. Saksalainen insinööri Huber suunnittelei laitoksen tekniikan. Vastarannalla on Voimalamuseo (avoinna Tekniikan museon aukioloaikoina).
- ③ Uudempi **vedenpuhdistuslaitos** valmistui 1928. Nykyään Helsingin raakavetenä käytetään Päijänteestä tulevaa vettä, tunnelia pitkin ja joka puhdistetaan Pitkäkosken vedenpuhdistuslaitoksella.
- ④ **Pikkukosken** uimaranta ja Pirunkallio. Väitetään, että tiettyssä valaistuksessa kallion pinnassa näkyy selvästi kasvat. Pirunkallion alempien rinnemetsien rehevyydestä kertovat pähkinäpensaat.
- ⑤ **Kantakyläntie 4:ssä** on Oulunkylän tiettävästi vanhin olemassa oleva rakennus 1790-luvulta. Se on entisen Mänsaksen tilan päärakennus. Maunulalle nimensä antanut tila kuului aikoinaan Oulunkylän kartanoon.
- ⑥ **Töllinmäki 8-10** on valmistunut 1864 ja laajennettu 1920-luvulla porttaaleilla ja yläkerran parvekkeella. Talon osti aikoinaan suklaatehtailija Karl Fazerin isä. Taloa on laajennettu 1920-luvulla. Rakennus on asuinkäytössä.
- ⑦ **Pakintalo**, joka kuului aikoinaan Tuomarinkylän kartanoon, on peräisin 1700-luvulta samoin kuin sitä vastapäätä sijaitsevat luhti ja kellari. Muut talousrakennukset on siirretty lähiseudun maatiloilta.
- ⑧ Helsingin eläinsuojeluyhdistyksen **eläinsuojelukeskus** sijaitsee Yhdyskunnantie 11:ssä, entisessä kauppakiinteistössä. Yhdistys perustettiin 1874 mm. Zacharias Topeliuksen voimin. Iltapäivisin siellä toimii kirpputori.
- ⑨ **Solakalliontie 12** on 1900-luvun alusta. Älä unohda näkymää Rakennusmestariintielle.
- ⑩ Mikkolantiellä ja sen ympäristössä on **monia kulttuurihistoriallisesti merkittäviä rakennuksia**. Esimerkiksi Torppamäki 2 on puinen asuinkerrostalo 1800-luvun lopulta. Samoilta ajoilta ovat pihapiiriin sauna ja entinen navettarakennus.
- ⑪ Nykyisessä Oulunkylän liikuntapuistossa oli **ravirata** 1893-1927. Siellä kokeiltiin myös moottorilentoa 1911. Kiistanalaista on, irtautuiko kone maasta.
- ⑫ **Oulunkylän vanha kirkko** (Siltavoudintielle) rakennettiin 1905 rukoushuoneeksi rakennusmestari Bergmannin piirustusten pohjalta. Kellotapuli rakennettiin 1930-luvulla.
- ⑬ Oulunkylän nykyisin asukastoimintaa palveleva **asemarakennus** valmistui 1918. Junat alkoivat pysähtyä täällä vuonna 1873. Nykyiset asemajärjestelyt valmistuivat vuonna 1995.
- ⑭ **Kammantekijäntie 1:n päärakennus** siirrettiin tänne Kaisaniemestä 1901. Se korvasi juuri palaneen Kottbyn tilan päärakennuksen. Tila tunnettiin jo 1600-luvulla. Talo on edelleen Lönngrénin suvun hallussa, joka on isännöinyt tilaa 1700-luvulta alkaen. Huomaa naapuritontin luhtiaita.
- ⑮ Kinkeripolun perällä on näyte 1920-luvun keskiluokan asumiskulttuurista.
- ⑯ **Oulunkylän uusi kirkko** Teinitien ja Norrtäljéntien kulmassa vihittiin käyttöön 1972. Sen on suunnitellut arkkitehti Heikki Castrén.
- ⑰ Koulumäki, Teinitie 8, on **entinen kansakoulu** vuodelta 1925.
- ⑱ **Tapio Rautavaaran** puistolle nimensä antanut henkilö oli keihäänheiton olympiavoittaja vuonna 1948, tunnettu trubaduuri ja filmitähti. Pitkään Oulunkylässä asunut Rautavaara eli 1915-79.
- ⑲ **Kustaankartanon vanhainkoti** valmistui 1953, arkkitehti Olli Sai-onmaan suunnittelemana.
- ⑳ Larin Kyöstin tie 7:n rakennus perustettiin 1880-luvulla **Seura-huoneeksi** kylpylöineen. Vuoden 1897 tulipalon jälkeen rakennus korjattiin alkuperäispiirustusten mukaan. Nykyään se toimii ruotsinkielisenä ammattikorkeakouluna.
- ㉑ Veräjämäen alueen ilme muistuttaa viime vuosisadan huvila-asutuksesta. Larin Kyöstin tie 13:n puinen asuinkerrostalo on 1890-luvulta.
- ㉒ Kirjailija **Larin-Kyösti** asui nimikkokatunsa ja Jokiniementien kulkupuutalossa 1910-luvulta kuolemaansa asti. Veräjämäessä asui ja vieraili vuosisadan alkupuolella useita eri alojen taiteilijoita. *Taluta pyörä kadun yli ja porrasluiskaa pitkin Runoiljanpolulle.*
- ㉓ Lohimiehenpolku 6 / Pellavakaskentie 18 asuinhuilu on vuodelta 1907.
- ㉔ Samalta vuodelta on Pellavakaskentie 13:n **"Punssitoritalo"**, jonka rakensi rakennusmestari Anders Jansson. Hän johti Suomen paviljongin rakentamista Pariisin maailmannäyttelyyn vuonna 1900.
- ㉕ Aidasmäentie 5 valmistui 1915.
- ㉖ **Älanderien talo**, Jokiniementie 18, valmistui alunperin 1908. Sitten palaneessa ja uudelleen rakennetussa talossa asui mm. virolainen kirjailija Friedebert Tuglas.
- ㉗ Veräjämäentie 5 on aivan 1900-luvun alusta.
- ㉘ **Koskelan omakotialuetta** alettiin rakentaa 1930-luvun lopulla. Kerrostalot on rakennettu 1960 ja -70 -luvulla.
- ㉙ **Koskelassa** on kaupungin suurin vanhusten sairaala. Vanhin rakennus aloitti kunnalliskotina ja työlaitoksena vuonna 1912. Portilta näkyvä, sairaala-alueella oleva kirkko edustaa vuosisadan vaihteen jugend-tyyliä.